

Yrjö ja Hanna -säätö sr
Leppäsuonkatu 4
00100 Helsinki

Viite: Päätöspyyntö YVA-menettelyn soveltamisesta 24.10.2023

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA

HANKE

Sun Rajamäki -aurinkovoimalan rakentaminen, Rajamäki, Nurmijärvi

HANKKEESTA VASTAAVA

Yrjö ja Hanna -säätö sr

Hankkeesta vastaavan yhteyshenkilö Ilkka Murto

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeesta vastaava on toimittanut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) 24.10.2023 pyynnön päätöksestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamisesta yksittäistapauksessa koskien aurinkovoimalan rakentamista. Hankkeesta vastaava on 1.11.2023 ja 11.12.2023 toimittanut YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Yrjö ja Hanna -säätön Sun Rajamäki -aurinkovoimalan rakentamiseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Hankkeen ja sen ympäristövaikutusten kuvaus sekä asian käsittely ja ELY-keskuksen ratkaisun perustelut on esitetty seuraavassa.

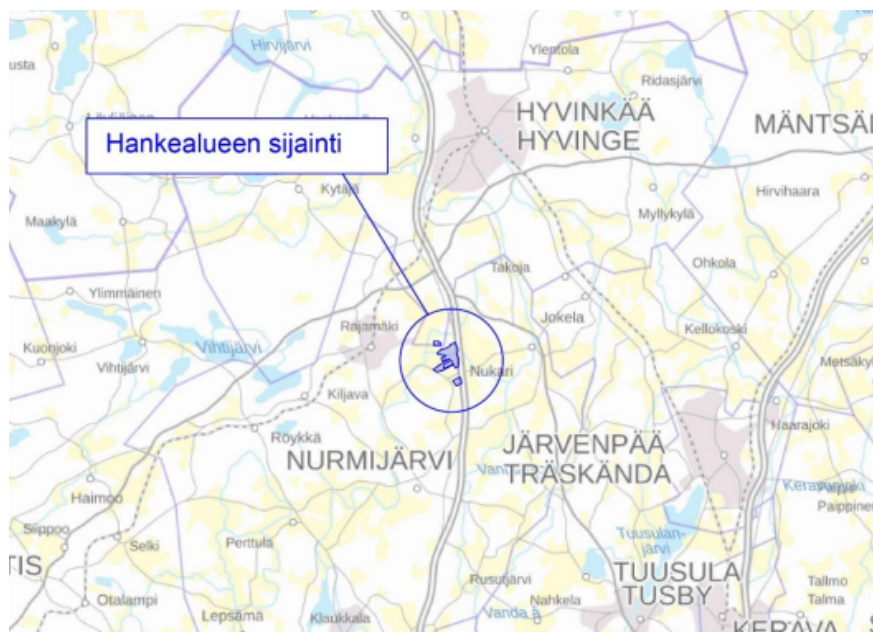
HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeen kuvaus ja sijainti

Hankkeen tarkoituksena on rakentaa aurinkoenergian tuotantoalue Nurmijärvelle. Hankealue on kooltaan noin 118 ha ja koostuu kolmesta erillisestä alueesta, joilla on yhteensä 12 kiinteistöä. Paneelikentän lisäksi alueelle rakennetaan muuntamoita, huolto- ja pelastusteitä sekä aluetta ympäröivä aita. Aurinkopaneelit kiinnitetään metalliseen telineeseen.

Hankkeen liityntäteho on noin 60 MVA ja vuotuinen tuotanto noin 53 500 MWh, mikä vastaa noin 21 400 kahden hengen kerrostalokaksion vuosikulutusta. Aurinkovoimalan sähköverkkoliityntä tehdään maakaapelilla lähtökohtaisesti Nurmijärven Sähköverkko Oy:n uuteen Nurmijärven SA-Lautala 110 kV voimajohtoon. Todennäköiset liityntäpisteet sijaitsevat noin 2,5–3,5 km päässä hankealueesta etelään/lounaaseen. Voimalan tuotantoajaksi on arvioitu noin 35–40 vuotta.

Hankealue sijaitsee Uudellamaalla Nurmijärven kunnan alueella noin 5 km Nurmijärven kirkonkylän pohjoispuolella, ja noin 2,5 km Rajamäen kylän itäpuolella, valtatie 3:n (E12) tuntumassa. Alueen itäpuolella hankealue rajautuu seututie 130:een usean sadan metrin matkalta.

Kuva 1. Hankealueen sijainti (Lähde: Arkkitehtitoimisto Ajak Oy)

Hankealue on kauttaaltaan ihmisen muokkaamaa avointa peltoaluetta, alueella ei ole metsää tai erityisiä luonnonmukaisia elinympäristöjä. Hankealue rajautuu suurimmalta osin viereisiin peltoihin, ja joiltain kohdin

ympäröiviin metsäalueisiin. Lähialue on harvaan asuttua, ja hankealueen lähellä on yksittäisiä asuinrakennuksia. Hankealueen keskellä on yksityinen nurmipintainen lentopaikka. Lisäksi hankealueen poikki kulkee koillis-lounais-suuntaisesti Fingrid Oyj:n 400 kV sähkölinja.

Hankkeen tarkempi suunnittelu, kuten perustustapa, muuntamoiden, teiden ja aitojen paikat, sähköverkkoliityntä ja muut yksityiskohdat tarkentuvat hankesuunnittelun edetessä.

Hankkeesta vastaavan arvio hankkeen ympäristövaikutuksista ja esitys niiden lieventämistoimista

Hankealueen maasto on tasaista peltoaukeaa ja maaperä voimakkaasti ihmisen muokkaamaa. Geologian tutkimuskeskuksen karttapalvelun mukaan alueen maaperä on pääosin savea, mutta alueella ei ole happamia sulfaattimaita. Rakennettavia huolto- ja pelastusteitä varten alueelle tuodaan mm. soraa ja hiekkaa hankealueen ulkopuolelta. Hankkeesta vastaavan arvion mukaan maaperään aiheutuvat kokonaisvaikutukset ovat vähäisiä.

Hankealueella ei sijaitse järviä tai jokia eikä se sijaitse tulvariskialueella. Vantaanjoki on lähimmillään noin 3,3 km etäisyydellä, ja lähimmät järvet ja lammet ovat yli 5 km päässä hankealueesta. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia näihin vesistöihin tai vesien kulkusuuntaan. Alueella on peltoalueiden välissä kulkevia ojia, jotka ohjaavat vedet Koiransuolenojaan. Alueen siirtyessä peltoviljelystä aurinkovoimalaksi vähenee muun muassa kiintoaineksen ja ravinteiden huuhtoutuminen vesistöihin. Paneelien päälle satava vesi voi kuluttaa rankkasateen aikana maata paneelin edustalta, mitä muodostuva kasvillisuus kuitenkin ehkäisee.

Hankealue sijoittuu osittain Salmelan ja Valkoan 1 luokan pohjavesialueille, mutta ei pohjaveden muodostumisalueelle. Paneeleita voidaan mahdollisesti pestä ajoittain, mutta pesuun ei käytetä ympäristölle haitallisia kemikaaleja tai pesuaineita. Talvisin paneeleja ei sulateta lumesta. Kasvillisuuden poisto tehdään mekaanisesti eikä työssä käytetä haitallisia kemikaaleja.

Hankealueelle tulee kuusi muuntamo-/invertterialuetta, joille jokaiselle sijoitetaan kaksi muuntamo-/invertteriyksikköä. Tavanomaisessa muuntamossa on noin 1800–2100 litraa öljyä. Muuntamot sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueiden ulkopuolelle tai käytetään kaksoissuoja-allasta ja hälyttävää valvontaa. Aurinkovoimalasta ei synny päästöjä, jotka voisivat vaarantaa pohjavesivarannot. Hankealueelta ei poisteta merkittävässä määrin puustoa ja maanmuokkaus tarve on vähäinen, joten vaikutukset paikalliseen pintavalunnan määrään ovat hankkeesta vastaavan arvion mukaan vähäiset. Pintavalunnat

suuntautuvat hankealueella poispäin pohjavesialueista, joten esimerkiksi mahdollisessa palotilanteessa sammutusvedet johtuvat pääasiallisesti poispäin pohjavesialueilta. Lisäksi paneelit ovat heikosti palavia ja palokuormaltaan pieniä, joten niiden kohdalla tarvittavan sammutusveden tarve arvioidaan vähäiseksi. Muuntamo-/invertterialueiden osalta laaditaan teknisen suunnittelun aikana hulevesisuunnitelma.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnonsuojeluun. Hankealueen lähiympäristössä ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai metsälain 10 §:n mukaisia kohteita eikä se peltoalueena ole merkittävä elinympäristö eläimille. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijaitsevat noin 1,5 km etäisyydellä hankealueesta. Hankealuetta laajemmalle alueelle on tehty luontoselvityksiä. Läheiseltä Hiidenkiven metsäsaarekkeelta löytyi huomioitavia luontoarvoja, mutta hanke ei vaaranna niitä. Selvitysalueelta löytyi kaksi ketoneilikan esiintymää, mutta ne eivät sijaitse varsinaisella hankealueella. Alueen nykyinen viljelty alue muuttuu voimalakäytössä niittymäiseksi ympäristöksi ja alueelle kasvaa luonnonmukainen kasvillisuus, mistä erityisesti pölyttävät hyönteiset voivat hyötyä. Alueella ei ole linnustollisesti merkittäviä alueita eikä se sijoitu lintujen päämuuttoreitin varrelle. Alueelle muodostuva kasvillisuus tulee tarjoamaan jatkossakin pesäpaikkoja linnuille. Aidatut paneelialueet tulevat rajoittamaan eläinten liikkumista, mutta liikkumista voidaan mahdollistaa suunnittelulla ja aitojen sijoittelulla.

Hankealue on peltoaluetta eikä sillä ole virkistyskäytön kannalta erityistä merkitystä. Hankkeessa tullaan kuulemaan paikallisia ihmisiä tiedotustilaisuudessa. Hankkeen vaikutuksia pyritään lieventämään mahdollisuuksien mukaisesti. Hankealueen keskelle sijoittuu yksityinen lentokoneiden laskeutumispaikka, Savikon pienlentokenttä, jolla on arvoa virkistystoiminnan kannalta. Lentopaikan toiminta ja tarpeet huomioidaan suunnittelun aikana ja lentokentän toiminta voi jatkua aurinkovoimalasta huolimatta. Aurinkovoimala voi synnyttää myös rinnakkaisia maankäyttömuotoja, jossa aluetta voidaan hyödyntää jonkin muun elinkeinon harjoittamiseen yhdessä aurinkovoiman kanssa. Tällaisia voisivat olla mm. marjanviljely tai mehiläistarhaus.

Alue ei sijaitse arvokkaalla maisema-alueella eikä se ole merkittävä kulttuuriympäristö- tai rakennusperintökohde. Lähin maisemakohde sijaitsee noin 15 km päässä hankealueen eteläpuolella. Lähimmät maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt sijaitsevat hieman alle 2 km päässä hankealueesta. Alueella tai sen läheisyydessä ei ole rakennusperintökohteita eikä muinaismuistoja tai arkeologisia kohteita. Hankkeella ei hankkeesta vastaavan arvion mukaan ole vaikutusta kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Teollisen kokoluokan aurinkovoimalat tarvitsevat suuria maa-aloja ja laajat paneelikentät näkyvät avoimessa maastossa. Hankkeen merkittävimmät maisemalliset

vaikutukset kohdistuvat lähiympäristöön ja asukkaisiin muutaman sadan metrin etäisyydelle. Syntyvät maisemavaikutukset ovat pitkäaikaisia, mutta eivät pysyviä. Maisemavaikutuksia lieventävät lähialueella olevat metsät, maanpinnan korkeusvaihtelut sekä pensaikot.

Aurinkovoimalan käytöstä ei synny melua muuten kuin huoltotöistä aiheutuvasta liikenteestä ja kasvillisuuden raivaamisesta. Voimalan taajuusmuuntajista syntyy lähietäisyydellä havaittavaa ääntä. Rakentamis- ja purkamisvaiheessa aiheutuu tavanomaisia rakentamisen meluvaikutuksia. Avoimen alueen vuoksi äänet voivat kantautua tavallista laajemmalle alueelle.

Hanke edistää ilmastonmuutoksen torjuntaa lisäämällä merkittävästi uusiutuvan energian määrää. Hankkeessa ei poisteta metsää, joten se ei vähennä hiilinielujen määrää. Alueelle muodostuva kasvillisuus sitoo hiiltä ja edesauttaa maaperän hiilensidontaa. Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia ilmanlaatuun hankealueella tai sen ympäristössä.

Aurinkovoimalan laitteistoista ei synny ilmapäästöjä tai pöly- ja hajuhaittoja. Käytön aikana päästöjä aiheutuu huoltotöistä ja siihen liittyvästä liikenteestä. Suurimmat vaikutukset syntyvät rakennustöiden aikana ja ovat verrattavissa tavanomaisiin rakennustöihin.

Hankealueen ympäristöstä ei ole tiedossa vireillä olevia hankkeita, joilla olisi yhteisvaikutuksia nyt suunnitellun hankkeen kanssa. Jo olemassa olevat hankkeet ja rakennukset, sekä niistä aiheutuvat rajoitukset otetaan huomioon. Valtatie 3:n itäpuolella sijaitsee Helen Oy:n aurinkovoimala, jolla voi olla yhteisvaikutuksia maiseman osalta.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Uudenmaan ELY-keskus on 15.12.2023 pyytänyt seuraavien tahojen kannanottoa YVA-menettelyn tarpeellisuudesta hankkeessa: Nurmijärven kunnan ja Hyvinkään kaupungin kaavoitus-, ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiset, Fingrid, Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo, Väylävirasto, Uudenmaan liitto ja Nurmijärven ilmailijat.

Uudenmaan ELY-keskus vastaanotti 8 lausuntoa. Seuraavassa on esitetty lausuntojen sisältö tiivistetysti.

Nurmijärven kunnanhallitus katsoo, että hankkeella ei ole sellaisia merkittäviä vaikutuksia, joiden vuoksi hankkeeseen olisi tarpeen soveltaa YVA-menettelyä. Hankkeen vaikutukset voidaan riittävässä määrin ottaa huomioon hankkeen yleiskaavaprosessissa, eikä YVA-menettely tuo tältä osin mitään lisäarvoa hankkeen toteuttamisen aiheuttamien vaikutusten

arviointiin ja lieventämiseen. Yleiskaavaprosessi turvaa myös vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuudet.

Hyvinkään kaupunginhallitus katsoo, että hankkeen vaikutuksia on selvitetty riittävän laajasti eikä YVA-prosessi tuo vaikutusten arviointiin lisäarvoa. Suunnittelussa tulee huomioida hulevesien imeytyminen ja ohjaus sekä sammuusvesien mahdolliset haittavaikutukset pohjavesialueella. Suurimmat vaikutukset kohdistuvat maisemaan. Kaupunginhallitus toteaa, että vielä ei ole varmuutta voiko hankkeessa edetä suunnittelutarveratkaisulla vai edellytetäänkö hankkeessa kaavaa. Niille, joihin hankkeella on vaikutusta, tulee hankkeen edetessä varata mahdollisuus ilmaista kantansa hankkeesta.

Hyvinkään kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että suunnitellun hankkeen ympäristövaikutuksia on selvitetty kattavasti. Selvitykset ovat ulottuneet myös varsinaista voimala-aluetta laajemmalle alueelle. Hankeselostuksessa kuvatut ympäristövaikutukset eivät ole laadultaan ja laajuudeltaan YVA-lain hankeluettelon hankkeisiin rinnasteisia, joten YVA-lain mukaista arviointimenettelyä ei ole Hyvinkään kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen mielestä tarpeen soveltaa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus katsoo, että hankkeen jatkosuunnittelussa tulee huomioida alueelta toiminta- ja rakennusaikana lähtevien hulevesien mahdolliset vaikutuksen Koiransuolenojan taimenkantaan, jota voidaan pitää erittäin elinvoimaisena 2018–2020 tehtyjen koekalastusten mukaan.

Lausunnossa todetaan hankkeen sijoittuvan osittain Salmelan 1-luokan pohjavesialueelle ja katsotaan, että hanke voi rakennus- ja toiminta-aikana vaikuttaa pohjaveden laatuun ja muodostumiseen. Katsotaankin, että muuntamoiden sijoittaminen pohjavesialueen ulkopuolelle olisi paras ratkaisu ja esitystä olisikin syytä tarkentaa tältä osin.

Hankeselostuksessa ei ole esitetty arviota maaperän rakennettavuudesta eikä riittävää selvitystä aurinkopaneelien perustustavasta. Savipeitteisillä alueilla pohjavesi on usein paineellista ja lisää rakentamiseen liittyvää pohjavesiriskiä. Alueella tulee selvittää pohjaveden pinnantasosuhteessa maanpintaan ja mahdollisen paineellisen pohjaveden esiintyminen, jotta ne voidaan huomioida perustustapaa valittaessa. Tulee myös selvittää mahdolliset vaikutukset Savikon vedenottamolle ja Salmelan pohjavesialueen tutkitulle vedenottamon paikalle.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo tuo esiin, että Nurmijärvellä on säilynyt perinteinen kylä- ja peltomaisema ja pitää tärkeänä, että perinteistä peltomaisemaa vaalitaan. Hankkeen vaikutukset ovat pitkäaikaisia, mutta eivät pysyviä, ja alue voidaan ennallistaa toiminnan loputtua. Maisemahaittoja voidaan lieventää käyttämällä matalan puuston alueita sekä pensaskasvillisuutta rajoittamaan

näköyhteyttä asutuksen suuntaan. Vastuumuseo katsoo, että hankeselostuksessa on selvitetty kulttuurihistoriallisia kohteita ja hankkeen vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöihin riittävästi. Vaikutuksia voidaan arvioida hankesuunnittelun yhteydessä eikä museo katso, että hanke edellyttäisi YVA-menettelyä kulttuuriympäristöjen, maiseman tai arkeologian vaalimisen näkökulmasta.

Fingrid Oyj toteaa, että sillä ei ole lausuttavaa YVA-menettelyn tarpeeseen.

Väyläviraston lausunnossa todetaan, ettei hankkeeseen ole tarpeen soveltaa YVA-menettelyä. Lausunnossa tuodaan kuitenkin esiin asioita, joita hankkeen suunnittelussa tulee ottaa huomioon. Lausunnossa korostetaan, ettei hanke saa heikentää liikenteen sujuvuutta, turvallisuutta tai liikenneväylien kantavuutta. Kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tulee noudattaa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia (503/2005). Voimajohtojen rakentamisessa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston ohjetta "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) sekä Liikenneviraston määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018).

Suunnittelussa tulee huomioida osien varastointi sekä kuljetusreittien selvittäminen. Erikoiskuljetuslupia myöntää Pirkanmaan ELY-keskus. Mikäli hanke vaatii tierakenteiden parannustoimenpiteitä tai uusia liittymiä, tulee olla yhteydessä Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueeseen. Kustannuksista vastaa hanketoimija. Väylävirasto nostaa esiin kuivatuksen tärkeyden ja sen, ettei hulevesiä voi johtaa teiden tai rautateiden sivuojiin. Hulevesisuunnittelussa tulee huomioida hulevesien määrä ja virtaama.

Uudenmaan liitto toteaa, että aurinkovoimahankkeita ei ole mainittu YVA-lain hankeluettelossa, mutta isojen teollisen kokoluokan aurinkoenergiahankkeiden vaikutuksia voi olla tarpeen selvittää YVA-menettelyllä. Hyvänä menetelmänä nähdään myös kaavoitusprosessit. Uudenmaan liitto pitää hyvänä hankkeen laajaa selvitysaluerajausta. Epäselväksi kuitenkin jää rajaamisperiaate. Hankkeella voi olla pinta-alaansa laajempia vaikutuksia ja niitä olisi ollut hyvä arvioida esimerkiksi 500 metrin säteellä. Hankealue sijoittuu kokonaisuudessaan Maatalouden kannalta hyvät ja yhtenäiset peltoalueet Uudellamaalla 2017 -selvityksen alueelle. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden säilymisestä. Aineistosta ei käy ilmi hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin tai maakuntakaavan suunnittelumääräyksiin. Uudenmaan liitto katsoo, että hankkeen sijoittuessa Uudellemaalle, jossa on kasvupainetta ja yhtenäisten peltoalueiden merkitys korostuu, voi YVA-menettely olla tarpeellinen.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Uudenmaan ELY-keskus on 18.1.2024 varannut hankkeesta vastaavalle mahdollisuuden antaa vastine annetuista lausunnoista.

Yrjö ja Hanna -säätio on toimittanut ELY-keskukselle vastineen 2.2.2024.

Hyvinkään kaupungin lausuntoon viitaten hankkeesta vastaava pyrkii avoimeen ja osallistavaan tiedotukseen hankkeen kulusta ja aikataulusta ja varaa mahdollisuuden ilmaista kantansa hankkeesta niille, joita hanke koskee. Myös Fingrid Oyj:lle tullaan toimittamaan tietoa hankkeen edetessä. Pohja- ja pintavesivaikutukset tullaan huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa huomioiden myös onnettomuus- ja palotilanteet. Hankkeesta vastaava tulee ottamaan huomioon myös Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon esiin tuomat asiat hankkeen jatkosuunnittelussa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen lausuntoon hankkeesta vastaava toteaa vastineenaan huomioivansa pinta- ja pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset niin tiestön kuin muunkin rakentamisen osalta. Vaikutusten lieventämiseksi käytettävät toimenpiteet ja rakenteet tarkentuvat hankkeen jatkosuunnittelussa. Aurinkovoimalan perustamistapoja ei ole hankeselostuksessa kuvattu periaatetta tarkemmin. Perustustapa valitaan aina aluekohtaisesti ja tässä hankkeessa se selviää hankkeen jatkosuunnittelussa ja siinä huomioidaan maanrakennuksen sekä perustusten vaikutukset esimerkiksi vedenottamoille. Myös muut lausunnossa esitetyt asiat tullaan huomioimaan jatkosuunnittelussa.

Nurmijärven kunnan lausuntoon vastataan, että hankkeessa pyritään avoimeen ja osallistavaan tiedotukseen. Niille, joihin hankkeella on vaikutusta, varataan mahdollisuus ilmaista kantansa hankkeesta.

Uudenmaan liiton lausunnossa mainittuun hankealueen rajausperusteluiden puutteellisuuteen hankkeesta vastaava tuo vastineessaan esiin hankealueen rajauksen tarkentumisen nykyiseksi vasta luontoselvitysten jälkeen. Tämän vuoksi luontoselvitykset eivät ulotu kaikissa kohdissa 500 metrin etäisyydelle. Hankkeen vaikutuksia on kuitenkin arvioitu hankealueen ympäristössä ja jos erityisiä arvoja on löytynyt, on ne otettu huomioon. Kaavoituksen osalta hankkeesta vastaava toimii tiiviissä yhteistyössä kunnan viranomaisten kanssa ja hankkeessa pyritään avoimeen ja vuorovaikutteiseen tiedotukseen.

Alueidenkäyttötavoitteita on kuvattu luvussa 6. Hankkeesta vastaava tiedostaa, että peltoalaa poistuu hankkeen myötä. Hankkeesta vastaava kuitenkin tuo esiin, että peltojen pinta-alan vähentyessä hanke kuitenkin toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista esitystä tavoitella ilmastomuutoksen hillitsemistä ja ilmastomuutoksen aiheuttamiin ääri-ilmiöihin varautumista tarjoamalla vähähiilistä energiaa.

Hankkeesta vastaava huomioi hankkeen jatkosuunnittelussa Väyläviraston lausunnossaan esiin nostamat asiat.

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

YVA-menettelyn soveltaminen hankeluettelon perusteella

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). YVA-lain liitteen 1 hankeluettelo sisältää hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä. Aurinkovoimalahankkeita ei erikseen mainita YVA-lain hankeluettelossa.

YVA-menettelyn soveltaminen yksittäistapausharkinnan perusteella

YVA-menettelyä sovelletaan YVA-lain 3 §:n 2 momentin perusteella myös hankeluettelon soveltamisalaan kuulumattomaan hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA-lain liitteessä 1 mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Mitään hanketyyppejä tai kokoluokkaa ei ole ennakolta poissuljettu arviointimenettelyn soveltamisalasta. Soveltamisalan lähtökohtana ovat todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset.

Päätöksenteossa otetaan huomioon lisäksi hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 (YVA-laki 3 § 3 mom.).

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että Yrjö ja Hanna -säätion Sun Rajamäki aurinkovoimalan rakentaminen esitetysti ei aiheuta sen sijainti, ominaisuudet ja vaikutusten luonne sekä lieventämiset huomioon ottaen todennäköisesti, yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa, YVA-laissa tarkoitettuja merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hanke ei edellytä YVA-menettelyn käynnistämistä yksittäistapausharkinnan perusteella.

Mikäli hanke muuttuu nyt esitetystä tai sitä myöhemmin laajennetaan, tulee YVA-menettelyn tarve arvioida uudestaan.

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne sekä haittojen välttämis- ja ehkäisemistoimenpiteet

Hankkeen koko ja kaavoitus

Hankealue on kooltaan noin 118 ha ja se koostuu kolmesta erillisestä lähekkäin olevasta alueesta. Kyseiselle alueelle sijoittuvat kaikki hankkeessa vaadittavat rakentamistoimet pois lukien sähköliityntä, jonka laskennallinen pinta-ala on 1,75 ha.

Alueella ei ole voimassa yleis-, osayleis- tai asemakaavaa. Hankeselostuksessa tuodaan esiin, että hankkeeseen ryhtyvä toivoo hankkeen edistämistä suunnittelutarveratkaisulla. Uudenmaan ELY-keskus korostaa, että myönteinen suunnittelutarveratkaisu edellyttää, että maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaiset edellytykset täyttyvät. Lupaa ei voida myöntää, jos jokin näistä edellytyksistä jää täyttymättä. Maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaisissa edellytyksissä mainitaan mm., ettei rakentaminen suunnittelutarveratkaisulla saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen.

Vaikutuksiltaan merkittävällä rakentamisella tarkoitetaan hallituksen esityksen 101/1998 mukaisesti ympäristöstään täysin poikkeavaa rakentamista, jollainen voisi olla esimerkiksi kerrostalo pientaloalueella tai suuri varastorakennus asuinalueella. Säännöksessä on kysymys eräänlaisesta ehdottomasta luvanmyöntämisestään. Lisäksi hallituksen esityksessä todetaan 137 §:n osalta, että ensisijainen lähtökohta on, että rakentaminen perustuisi alueelle hyväksytyyn asemakaavaan.

Uudenmaan ELY-keskus on toimialueellaan katsonut, että laaja-alaiset aurinkovoimalahankkeet ovat, etenkin sijoituessaan maatalousvaltaiselle alueelle, sellaista ympäristöstään täysin poikkeavaa rakentamista, joka johtaa MRL 137 §:ssä tarkoitettuun vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen. Näin ollen Uudenmaan ELY-keskus katsoo, ettei myönteiselle suunnittelutarveratkaisulle ole edellytyksiä, vaan hankkeen edellytykset ja mahdolliset reunaehdot tulee tutkia kaavallisen menettelyn kautta. Kaavallinen menettely takaa myös kattavan osallistumis- ja vaikutusten arviointimenettelyn, mitä suunnittelutarveratkaisumenettely ei pidä sisällään.

Maisema-alueet ja kulttuuriperintö

Hankeselostuksessa on tunnistettu hankkeen negatiivinen vaikutus maisemaan, koska maaseutumainen viljelymaisema muuttuu sille vieraaksi teollisuusympäristöksi, ja esitetty lieventämistoimenpiteitä muun muassa istutuksin. Hankeselostuksessa on myös havainnollistettu olemassa olevien aurinkovoimaloiden näkymistä maisemassa. Lähistöllä sijaitsevat arvokkaat kulttuuriympäristöt ja muinaismuistot on kuvattu asianmukaisesti. Maiseman ja kulttuuriympäristön sekä niihin kohdistuvien

vaikutusten osalta on laadittu asianmukainen selvitys, jonka mukaan edellä mainittuihin kulttuuriympäristöihin ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia. ELY-keskus toteaa, että YVA-menettely ei ole tältä osin tarpeellinen.

Vaikutukset pohjavesiin

Hanke sijoittuu Nurmijärven veden kahden vedenottoaikaan, Savikon vedenottamon ja Valkealan tutkitun vedenottoaikaan, välittömään läheisyyteen. Aurinkovoimalahankkeilla ei tyypillisesti ole merkittäviä pohjavesivaikutuksia, mutta kohteen herkkyyden ollessa suuri tulee vaikutuksia tarkastella perusteellisemmin. Pohjavesivaikutusten perusteella hanke ei edellytä YVA-menettelyä, mutta mahdollinen vesiluvan tarve tulee selvittää.

Vaikutukset pintavesiin

Hankealueen lähin vesistö on Koiransuolenoja, joka on valuma-alueen laajuuden perusteella puro. Koiransuolenojan valuma-alue (kohdassa, jossa Savikonviemäriin perkaus laskee ojaan) on noin 40 km². Lyhimmillään hankealueelta on matkaa Koiransuolenojaan 300 m ja Vantaanjokeen mahdollisesti Matinojan kautta noin 3 km. Koiransuolenoja laskee Kyläjoen kautta Luhtajokeen, joka Luhtaanmäenjoen kautta laskee Vantaanjokeen, linnuntietä noin 19 km päässä hankealueesta.

Suunnitellun aurinkovoimala-alueen maanrakennustöistä ja tiestön rakentamisesta aiheutuu todennäköisesti jonkin verran kiintoaineskuormitusta alueen ojiin. Samennusvaikutus voi etenkin rankkasateella ulottua lähistöllä virtaavaan taimenpuroon, Koiransuolenojaan, saakka.

Teitä alueelle on alustavan arvioin mukaan tulossa noin 20 km, ja niihin liittyen mahdollisesti ojitusta. Jos suunnittelun edetessä alueen ojitusta on merkittävästi muutettava, tulee tehdä vesilain mukainen ojitusilmoitus ELY-keskukseen vähintään 60 vuorokautta ennen suunniteltua ojitusta.

Alueen työmaa- ja valumavesien laatuun on hankkeen rakentamisen aikana syytä kiinnittää huomiota hyvillä toimintatavoilla ja työmaasuunnittelulla. Esimerkiksi kasvipeitteisten suojakaistojen jättäminen ojien varsille on suositeltavaa. Myös sammutusvesien johtaminen ja kerääminen siten, ettei vesiä pääse tulipalotilanteessa vesistöihin, on varmistettava jatkosuunnittelussa.

Haitalliset vaikutukset pintavesien laatuun eivät todennäköisesti ole merkittäviä, kun hankesuunnitelmassa esitetyt haittojen lieventämistoimet toteutetaan.

Liikennevaikutukset

Maantien 130 suoja-alue ulottuu hankekohteessa 20 metrin etäisyydelle tien keskilinjasta. Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (laki

liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005) 44 §). Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aita taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisudelle tai haittaa tienpidolle. Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa, kun aurinkovoimala ja sen rakenteet sijoitetaan kiinteistöllä suoja-alueen (20 metriä) ulkopuolelle. Aurinkovoimalan rakenteiden ja paneelien sijoittumisesta maantien suoja-alueelle voisi aiheutua haittaa maantien liikenneturvallisudelle sekä maantien kunnossapidolle. Lisäksi rakenteiden suunnittelussa on otettava huomioon myös se, että tien suoja-alueen ulkopuolelle voi tietyissä sääolosuhteissa ajautua tieltä aurattavaa lunta ja liukkauden torjunta-aineita.

Muut vaikutukset

Aurinkovoimalahankkeilla ei tyypillisesti ole sellaisia merkittäviä melu-, pöly- tai värinävaikutuksia, joiden perusteella YVA-menettely olisi tarpeellinen. Melua, värinää ja pölyämistä voi syntyä vähäisesti rakentamisen aikana, ja toiminnan aikana melua voi syntyä rakenteista ja muuntamoista. Nämä vaikutukset eivät kuitenkaan ole merkittäviä, ja niitä on mahdollista lieventää.

Hankealueen läheisyydestä löytyi huomioitavia luontoarvoja Hiidenkiven metsäsaarekkeelta. Kyseinen alue ei kuitenkaan sisälly hankealueeseen, eikä hankkeesta todennäköisesti aiheudu vaikutuksia hankealueen ulkopuolisiin luontoarvoihin. Hankkeesta kasvi- ja eläinlajistoon sekä luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset eivät ELY-keskuksen arvion mukaan ole merkittäviä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Aurinkovoimalahankkeen lähistöllä ei ole tiedossa muita hankkeita, joiden yhteisvaikutusten johdosta Yrjö ja Hanna -säätion hankkeeseen olisi sovellettava ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

SUOSITUKSIA JATKOTOIMENPITEIKSI

ELY-keskus toteaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida edellä kuvatut viranomaisten antamat lausunnot ja toteuttaa esitetty haittojen lieventämistoimenpiteet.

ELY-keskukselta tulee pyytää lausunto vesilupatarpeen arvioimiseksi mahdollisten pohjavesivaikutusten vuoksi.

Jos suunnittelun edetessä alueen ojitusta on merkittävästi muutettava, tulee tehdä vesilain mukainen ojitussilmoitus ELY-keskukseen vähintään 60 vuorokautta ennen suunniteltua ojitusta.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Vaikka hankkeeseen ei sovellettaisi arviointimenettelyä, on hankkeesta vastaavan sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää (YVA-laki 31 §).

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 2, 3, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 §

Hallintolaki (434/2003): 34 ja 60§

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muiden tahojen muutoksensaantioikeus

Muilla tahoilla ei ole suoraa valitusoikeutta tästä päätöksestä. Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa kuitenkin hakea muutosta päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen, samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan. (YVA-lain 37 § 2 momentti)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään hankkeesta vastaavalle VismaSign-palvelun kautta.

Uudenmaan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Uudenmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla ja ilmoitus kuulutuksesta pyydetään julkaisemaan Nurmijärven kunnan ja Hyvinkään kaupungin verkkosivuilla.

Tämä päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla (<http://www.ymparisto.fi/yva-paatokset/uusimaa>) kohdassa "Energian tuotanto".

1.3.2024

Päätös lähetetään sähköisesti tiedoksi lausunnonantajille.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Anna Auvinen ja ratkaissut ylitarkastaja Erika Heikkinen.

Liitteet	Valitusosoitus
Jakelu	Hankkeesta vastaava
Tiedoksi	Lausunnon antaneet viranomaiset

Tämä asiakirja UUELY/15225/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/15225/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Auvinen Anna 01.03.2024 15:41

Ratkaisija Heikkinen Erika 01.03.2024 15:41